

Kielce, dnia 19 kwietnia 2024 r.

WK.60.37.2023

Pani Wioleta Fryt

Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Jednostek
w Działoszycach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, w związku z § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2014 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania² przeprowadziła w Zespole Ekonomiczno-Administracyjnym Jednostek w Działoszycach (dalej ZEAJ) w dniach 19 października - 8 grudnia 2023 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej ZEAJ oraz jednostki obsługiwanej Szkoły Podstawowej w Działoszycach (dalej Szkoła) za 2022 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 22.02.2024 r.

Kontrola wykazała, że ZEAJ nierzetelnie prowadził własne księgi rachunkowe oraz księgi rachunkowe Szkoły Podstawowej w Działoszycach. W szczególności stwierdzono, że nie dokonano zamknięcia ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera za wszystkie miesiące 2022 roku oraz na dzień kończący rok obrotowy 2022. W konsekwencji powyższego nie dokonano otwarcia ksiąg rachunkowych na początek roku obrotowego 2023. Nie przestrzegano ogólnych wymogów prowadzenia ksiąg rachunkowych. Stwierdzono również, że zapisy księgowe nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego, a dowody księgowe nie spełniały wymogów formalnych. Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie nierzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych zawarto w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

W dniu 06.10.2022 r. audytor wewnętrzny rozpoczął na zlecenie Burmistrza Miasta i Gminy Działoszyce zadanie kontrolne (audyt) mające na celu identyfikację i analizę ryzyka związanego z realizacją zadań przez ZEAJ. Po dwóch dniach roboczych od rozpoczęcia audytu, tj. 10.10.2022 r. kierownictwo ZEAJ oraz pracownicy administracyjni jednostki, tj.: Dyrektor – p. Marcin Miszczyk (zatrudniony od 16.10.2002 r.), Główna Księgowa – p. Magdalena Krzywdzińska (zatrudniona od 01.05.2003 r.), pracownik zatrudniony od 01.03.2019 r. na stanowisku Inspektor oraz pracownik zatrudniony od 01.04.1996 r. (z przerwą w okresie od 27.07 do 31.08.2022 r.) na stanowisku Pomoc Administracyjna nie stawili się w pracy przedkładając zwolnienia lekarskie. Dyrektor jednostki został zwolniony dyscyplinarnie w dniu 31.10.2022 r., natomiast stosunki pracy pozostałych pracowników

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1325

² Dz. U. Nr 167, poz. 1747

przebywających na zwolnieniach lekarskich ustały z dniem: 05.11.2022 r. (Pomoc Administracyjna), 31.01.2023 r. (Główny Księgowy oraz Inspektor) w związku ze złożeniem wypowiedzeń pracy. Powyższe zdarzenie stanowiło dodatkowe źródło i przyczynę stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej ZEAJ.

Ustalono, że w okresie od 10.10.2022 r. do 31.12.2022 r. dopuszczono do funkcjonowania jednostki bez pracownika zatrudnionego na stanowisku Główny Księgowy. Funkcjonowanie jednostki bez Głównego Księgowego nastąpiło także w okresie od 02.04.2023 r. do 31.07.2023 r. Obowiązek zatrudniania pracownika na tym stanowisku wynika z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, zgodnie z którym głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych, jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie:

- 1) prowadzenia rachunkowości jednostki;
- 2) wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi;
- 3) dokonywania wstępnej kontroli:
 - a) zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
 - b) kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

W okresie od 19.10.2022 r. do 31.10.2022 r. Dyrektorem ZEAJ - kierownikiem jednostki - był p. Adam Głogowski na podstawie umowy o pracę z dnia 19.10.2022 r., zawartej na czas określony na czas zastępstwa nieobecności usprawiedliwionej pracownika.

W okresie od 02.11.2022 r. do 13.01.2023 r. funkcję Dyrektora ZEAJ pełnił p. Adam Głogowski na podstawie obowiązującej od 02.11.2022 r. do 31.12.2022 r. umowy zlecenie z dnia 31.10.2022 r. oraz obowiązującej od 01.01.2023 r. do 13.01.2023 r. kolejnej umowy zlecenie z dnia 30.12.2022 r.

W okresie pełnienia funkcji Dyrektora przez p. Adama Głogowskiego, tj. od 02.11.2022 r. do 31.12.2022 r. ZEAJ wykonywał powierzone zadania wyłącznie przez osoby wykonujące pracę na podstawie umów zlecenia, zamiast w oparciu o pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, co narusza art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁴ oraz § 8 Statutu ZEAJ stanowiącego załącznik do uchwały Nr XV/77/2015 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 30 grudnia 2015 r. Pan Adam Głogowski pełniący funkcję Dyrektora ZEAJ - kierownika jednostki - zawarł 6 umów zlecenia, w tym: 4 umowy na wykonanie usługi prowadzenia księgowości, 1 umowę na wykonanie zadania segregacja i katalogowanie faktur i dokumentów oraz 1 umowę na pełnienie funkcji księgowej. Zawarcie umów zlecenie zamiast umów o pracę umożliwiało powierzenie pracy osobom:

- niespełniającym warunków określonych w art. 6 ustawy o pracownikach samorządowych, w tym w zakresie posiadania kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania pracy na określonym stanowisku, posiadania co najmniej średniego wykształcenia, braku skazania prawomocnym wyrokiem czy cieszenia się nieposzlakowaną opinią;
- niepodlegającym podstawowym obowiązkom pracownika samorządowego, wymienionym w art. 24 ustawy o pracownikach samorządowych, w tym dbałości o wykonywanie zadań publicznych oraz o środki publiczne z uwzględnieniem interesu publicznego czy dochowania tajemnicy ustawowo chronionej;

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 530, dalej ustawa o pracownikach samorządowych

➤ wykonującym zajęcia, które pozostają w sprzeczności z zajęciami wykonywanymi w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność, co zgodnie z art. 30 ww. ustawy, w przypadku pracowników samorządowych jest zabronione.

Określona w umowach zlecenia wysokość wynagrodzenia ustalana była w sposób uniemożliwiający sprawdzenie, czy wysokość wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia nie była niższa niż wysokość minimalnej stawki godzinowej. W umowach nie określono także sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia, a od przyjmującego zlecenie nie egzekwowano w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informacji o liczbie godzin wykonania zlecenia, co uniemożliwia ustalenie liczby godzin wykonania zlecenia. Nieprawidłowość narusza art. 8a ust. 1 oraz 8b ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁵.

Ustalono, że wypłaty wynagrodzenia za wykonanie zlecenia polegającego na pełnieniu w okresie od 07.11.2022 r. do 31.12.2022 r. funkcji księgowej ZEAJ (umowa nr 1/CJ/2022 z dnia 07.11.2022 r.) dokonano w kwocie 15.990,00 zł, pomimo iż zgodnie z zapisami umowy wynagrodzenie należne za wykonanie zlecenia stanowiło łącznie kwotę 7.995,00 zł. Powyższe narusza art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz postanowienia umowy zlecenie.

Stwierdzono, że Pan Adam Głogowski w grudniu 2022 r. nienależnie przyznał, a następnie zatwierdził do wypłaty jako Dyrektor jednostki obsługującej premię kwartalną dla 8 niepedagogicznych pracowników jednostki obsługiwanej pn. Szkoła Podstawowa w Działoszycach. Powyższe narusza art. 10c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶ oraz art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁷. Wypłata ww. świadczenia nie została także przewidziana w regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Działoszycach ustalonego zarządzeniem Nr 1/2018 Dyrektora z dnia 25 maja 2018 r. łączna kwota nienależnie wypłaconych premii stanowi 800,00 zł. Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz postanowienia obowiązującego w Szkole regulaminu wynagradzania.

W okresie pełnienia funkcji Dyrektora przez p. Adama Głogowskiego zatrudniono dwóch pracowników samorządowych na stanowiskach urzędniczych, tj. Głównego Księgowego i Inspektora. Obowiązujące od dnia 02.01.2023 r. umowy zawarto w dniu 30.12.2022 r. Ustalono, że pracowników zatrudniono z pominięciem przeprowadzania naborów kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze. Obowiązek zatrudniania pracowników samorządowych w drodze naborów kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze, w tym na kierownicze stanowiska oraz zasady ich przeprowadzania określają przepisy art. 11-15 ustawy o pracownikach samorządowych.

W okresie od 16.01.2023 r. do 31.07.2023 r. funkcję Dyrektora ZEAJ pełnił p. Leszek Michalski, zatrudniony na podstawie umowy o pracę z dnia 16.01.2023 r., zawartej na czas określony do czasu wyłonienia kandydata w drodze naboru.

Pan Leszek Michalski zawarł w ww. okresie 6 umów zlecenia, w tym: 4 umowy na prowadzenie konsultacji księgowej, 1 umowę na archiwizowanie dokumentów księgowych oraz 1 umowę na uporządkowanie dokumentacji akt osobowych zwolnionych pracowników. Analogicznie jak w przypadku umów zlecenia zawieranych przez p. Adama Głogowskiego zawierania umów dokonywano z naruszeniem art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych oraz § 8 Statutu ZEAJ. W przypadku 5 umów naruszono także art. 8a ust. 1 oraz 8b ust. 1 i ust. 2 ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm., dalej ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, dalej ustawa Kodeks pracy

W okresie pełnienia funkcji Dyrektora przez p. Leszka Michalskiego zatrudniono trzech nowych pracowników samorządowych, w tym dwóch na stanowisku urzędniczym, tj. Głównego Księgowego (1/4 etatu, na podstawie obowiązującej od dnia 01.08.2023 r. umowy o pracę z dnia 31.07.2023 r.) oraz Specjalistę (1/2 etatu, na podstawie obowiązującej od dnia 12.07.2023 r. umowy o pracę z dnia 11.07.2023 r.), a także jednego na stanowisku pomocniczym i obsługi, tj. Pomoc Administracyjną (na podstawie obowiązującej od dnia 01.02.2023 r. umowy o pracę z dnia 01.02.2023 r.). Ustalono, że pracownika na stanowisku urzędniczym Specjalistę zatrudniono z pominięciem przeprowadzania naboru kandydatów na to stanowisko, tj. z naruszeniem przepisów art. 11-15 ustawy o pracownikach samorządowych.

Kontrola prawidłowości postanowień umowy o pracę Głównego Księgowego wykazała, że określone w niej wynagrodzenie zasadnicze ustalono wg XV kategorii zaszeręgowania w kwocie 3.000,00 zł, pomimo iż maksymalne wynagrodzenie zasadnicze wg XV kategorii zaszeręgowania, ustalone zgodnie z postanowieniami regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w ZEAJ, ustalonego zarządzeniem Nr 1/2018 Dyrektora ZEAJ z dnia 25 maja 2018 r. stanowiło kwotę 2.520,00 zł (280% wynagrodzenia minimalnego o którym mowa w ustawie o minimalnym wynagrodzeniu za pracę w przeliczeniu na ¼, tj. $2,8 \times 3.600,00 \text{ zł} \times \frac{1}{4}$). W konsekwencji zawyżono także wypłatę dodatku stażowego, który powinien stanowić kwotę 504,00 zł ($2.520,00 \text{ zł} \times 20\%$). Łącznie za okres sierpień – październik 2023 r. zawyżono wypłatę wynagrodzenia o kwotę 1.728,00 zł, w tym wynagrodzenie zasadnicze o kwotę 1.440,00 zł [$(3.000,00 \text{ zł} - 2.520,00 \text{ zł}) \times 3$] dodatek stażowy o kwotę 288,00 zł [$(600,00 \text{ zł} - 504,00 \text{ zł}) \times 3$]. Powyższe narusza art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz postanowienia obowiązującego w ZEAJ regulaminu wynagradzania.

Od 01.08.2023 r. funkcję Dyrektora ZEAJ pełni p. Wioleta Fryt, zatrudniona na podstawie umowy o pracę z dnia 31.08.2023 r. Dyrektor ZEAJ zawarła kolejną umowę o pracę z ww. osobą na stanowisku Głównego Księgowego na okres 01.11.2023 r. do 30.06.2024 r. w wymiarze 1/4 etatu. Dyrektor ZEAJ powierzyła Głównemu Księgowemu obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. W okresie od rozpoczęcia kontroli, tj. 19.10.2023 r. do dnia 21.11.2023 r. Główna Księgowa ZEAJ przebywała w jednostce 3 dni robocze, tj. 25.10, 8 i 14.11.2023 r. oraz w sobotę 21.10.2023 r. Sporadyczne wykonywanie pracy w jednostce przez p. Dorotę Grzegorzczuk uniemożliwia wykonywanie pracy Głównego Księgowego, w tym wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. W złożonym na powyższą okoliczność wyjaśnieniu Dyrektor ZEAJ wskazała, że Główna Księgowa objęta jest zadaniowym systemem czasu pracy. Informacja o powyższym nie została jednak zamieszczona w zawartej z pracownikiem umowie o pracę. Zgodnie z art. 29 § 1 ustawy Kodeks pracy umowa o pracę określa (...) w szczególności rodzaj pracy.

W okresie pełnienia funkcji Dyrektora przez p. Wioletę Fryt nie zawierano umów zlecenia, zatrudniono natomiast dwóch nowych pracowników samorządowych (w tym jednego na ½ etatu) na stanowisku pomocniczym i obsługi, tj. na stanowisku Pomoc Administracyjna. Obowiązujące od dnia 18.09.2023 r. umowy o pracę zawarto w dniu 15.09.2023 r.

Kontrola prowadzenia ksiąg rachunkowych wykazała nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸. Stwierdzono naruszenie zasady rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych wynikającej z przepisów art. 4 ust. 1 i art. 24 ustawy o rachunkowości.

Na podstawie kontroli ksiąg rachunkowych ZEAJ oraz Szkoły stwierdzono, że nie dokonano zamknięcia ksiąg rachunkowych na dzień kończący rok obrotowy 2022 i otwarcia ksiąg rachunkowych na początek roku obrotowego 2023.

Do dnia kontroli księgi rachunkowe pozostawały w buforze i nie zostały zatwierdzone, co dawało możliwość dokonywania w nich zmian zapisów, podczas gdy zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, dla jednostki dniem bilansowym jest koniec roku obrotowego – 31 grudnia. Ustawa o rachunkowości przewiduje zamknięcie ksiąg rachunkowych – art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy - na dzień kończący rok obrotowy oraz ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych – art. 12 ust. 4 ustawy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostki powinno nastąpić w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego.

Ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność powinno nastąpić do dnia 30 kwietnia roku następnego, a w jednostkach, których sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu lub wchodzi w skład sprawozdania finansowego podlegającego zatwierdzeniu, w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy, stosownie do § 26 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁹.

Nieprawidłowość narusza art. 23 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 i pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Wskazówki w kwestii pojęcia „zamknięcie miesiąca” zawiera rozdział VI „Zamknięcie ksiąg rachunkowych” uchwały nr 5/10 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych stanowiącej załącznik do Komunikatu Nr 10 Ministra Finansów z dnia 18 maja 2010 r.¹⁰, zgodnie z którym od zamknięcia ksiąg rachunkowych, które ma charakter nieodwracalny, odróżnia się tzw. "zamknięcie miesiąca" polegającego na wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów lub korekty zapisów w danym miesiącu. Wprawdzie przepisy ustawy nie zawierają definicji "zamknięcia miesiąca", ale odnoszą się do tego pojęcia pośrednio: w przepisie art. 25 ust. 1 pkt 1 - wykluczającym możliwość dokonywania poprawek w księgach rachunkowych "po zamknięciu miesiąca" oraz w przepisie art. 25 ust. 2 ustawy - nakazującym w razie ujawnienia błędów po zamknięciu miesiąca lub w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera dokonania korekty poprzez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korektę błędnych zapisów (tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi).

Ponadto zgodnie z pkt 30 rozdziału V „Warunki prowadzenia ksiąg rachunkowych” ww. uchwały utrzymywanie zapisów w stanie edycji (np. przed akceptacją w buforze) nie może być uznane za tożsame z ujęciem w księgach rachunkowych zakwalifikowanych do zaksięgowania w danym miesiącu dowodów księgowych.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

¹⁰ Dz. Urz. Min. Fin. z 2010 r. Nr 6, poz. 26

Nieprawidłowość potwierdzają:

- zestawienia sald i obrotów za okres od. 01.01.2022 do 31.12.2022 r., z których wynikają zerowe obroty i salda poszczególnych kont, co oznacza, iż zapisy pozostawały w buforze i nie zostały zatwierdzone,
- brak możliwości wydrukowania dziennika obrotów dla poszczególnych jednostek – kontrolującemu za 2022 rok przedstawiono jedynie wydruk pn. „Lista dokumentów PK”. Stosowany w jednostce program Vulcan uniemożliwia dokonanie wydruku z dziennika obrotów z pełnym zakresem danych w przypadku niezamknięcia ksiąg rachunkowych. Istnieje jedynie możliwość wydrukowania dokumentu pn. „Lista dokumentów PK”, który przedstawia tylko ograniczony zakres danych.
- w ewidencji księgowej w dzienniku ostatnim zamkniętym okresem jest „12.2021”.

Pomimo iż, księgi rachunkowe za rok 2022 nie zostały zamknięte, dane księgowe pozostawały w buforze jednostka na podstawie tych danych sporządzała sprawozdania budżetowe i z operacji finansowych.

Dokonując porównania danych wynikających z buforu z danymi wykazanymi w sprawozdaniach stwierdzono szereg występujących niezgodności, co potwierdza nierzetelność ksiąg rachunkowych, dla przykładu:

a) w jednostce ZEAJ:

sprawozdanie Rb-28S za 2022 rok (korekta nr 2)

➤ łączna kwota wydatków wykonanych wykazana w sprawozdaniu (kolumna 7) wyniosła 1.362.723,34 zł natomiast z ewidencji księgowej konta 223-00001 (wydruk z dnia 06.11.2023 r.) wynika, że wysokość środków przekazanych na wydatki wyniosła 1.148.679,45 zł a obroty strony Wn konta 130 - bez klasyfikacji wyniosły 1.199.836,30 zł (wydruk zestawienia sald i obrotów kont zespołu „1” z dnia 23.10.2023 r.);

➤ wydatki wykonane wykazane w sprawozdaniu:

- w rozdziale 75085 § 4010 wyniosły 511.410,52 zł natomiast z ewidencji konta 130 dla powyższej podziałki wynika kwota 443.142,65 zł (obroty strona Ma),
- w rozdziale 75085 § 4170 wyniosły 135.535,30 zł natomiast z ewidencji konta 130 dla powyższej podziałki wynika kwota 85.488,10 zł (obroty strona Ma),
- w rozdziale 80113 § 4170 wyniosły 82.890,59 zł natomiast z ewidencji konta 130 dla powyższej podziałki wynika kwota 69.330,59 zł (obroty strona Ma),

➤ zobowiązania ogółem (kolumna 8) wykazane w sprawozdaniu Rb-28S za 2022 rok:

- w rozdziale 70007 § 4210 wyniosły 0,00 zł natomiast z ewidencji konta 201 (wydruk wg podziałek klasyfikacji budżetowej z dnia 23.10.2023 r.) dla powyższej podziałki wynika kwota 35.700,00 zł (saldo Ma),
- w rozdziale 70007 § 4260 wyniosły 1.101,85 zł natomiast z ewidencji konta 201 (wydruk z dnia 23.10.2023 r.) dla powyższej podziałki wynika kwota 6.139,32 zł (saldo Ma),

sprawozdanie Rb-27S za 2022 rok (korekta nr 3)

➤ dochody wykonane wykazane w sprawozdaniu w rozdziale 75085 § 0750 wyniosły 89.048,88 zł natomiast z ewidencji konta 130 dla powyższej podziałki wynika kwota 90.621,98 zł (obroty strona Wn),

➤ łączna kwota należności ogółem (kolumna 8) oraz nadpłaty (kolumna 10) wykazana w sprawozdaniu wynosi 0,00 natomiast z ewidencji księgowej konta 221 wynika, że należności

wyniosły co najmniej kwotę 51.914,02 zł (saldo Wn) oraz nadpłaty co najmniej kwotę 2.362,06 zł (saldo Ma),

sprawozdanie Rb-N za 2022 rok

➤ w sporządzonym sprawozdaniu wykazano dane „0” we wszystkich wierszach i kolumnach, natomiast z ewidencji księgowej wynika, że należności podlegające wykazaniu w sprawozdaniu wyniosły co najmniej kwotę 52.671,47 zł (kwota 757,45 zł saldo Wn konta 201 oraz kwota 51.914,02 zł saldo Wn konta 221),

b) w jednostce Szkoła:

sprawozdanie Rb-28S za 2022 rok (korekta nr 2)

➤ łączna kwota wydatków wykonanych wykazana w sprawozdaniu (kolumna 7) wyniosła 2.434.807,15 zł natomiast z ewidencji księgowej konta 223-00001 (wydruk z dnia 06.11.2023 r.) wynika, że wysokość środków przekazanych na wydatki wyniosła 2.432.916,03 zł a obroty strony Wn konta 130 - bez klasyfikacji wyniosły 2.464.964,14 zł (wydruk zestawienia sald i obrotów kont zespołu „1” z dnia 23.10.2023 r.),

➤ wydatki wykonane wykazane w sprawozdaniu w rozdziale 80148 § 4220 wyniosły 140,92 zł natomiast w ewidencji konta 130 nie występuje powyższa podziałka klasyfikacji,

➤ zobowiązania ogółem (kolumna 8) wykazane w sprawozdaniu Rb-28S za 2022 rok w rozdziale 80101 § 4790 wyniosły 284.444,36 zł natomiast z ewidencji kont zespołu „2”: 225, 229, 231 i 240 (wydruk wg podziałek klasyfikacji budżetowej z dnia 23.10.2023 r.) dla powyższej podziałki wynika łączna kwota 31.390,63 zł (saldo Ma),

sprawozdanie Rb-27S za 2022 rok (korekta nr 3)

➤ łączna kwota należności ogółem (kolumna 8) oraz nadpłaty (kolumna 10) wykazana w sprawozdaniu wynosi 0,00 zł natomiast z ewidencji księgowej konta 221 wynika, że należności wyniosły co najmniej kwotę 172,25 zł (saldo Wn) oraz nadpłaty co najmniej kwotę 88,41 zł (saldo Ma),

sprawozdanie Rb-N za 2022 rok

➤ w sporządzonym sprawozdaniu wykazano dane „0” we wszystkich wierszach i kolumnach, natomiast z ewidencji księgowej wynika, że należności podlegające wykazaniu w sprawozdaniu wyniosły co najmniej kwotę 18.951,95 zł (kwota 18.779,70 zł saldo Wn konta 201 oraz kwota 172,25 zł saldo Wn konta 221),

W takim stanie rzeczy nie było możliwym porównanie danych wykazanych w sprawozdaniach na dzień 31 grudnia 2022 roku ze stanem wykazanym w ewidencji księgowej.

Powyższe narusza § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹ oraz § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹².

W zakresie prawidłowości prowadzenia ewidencji środków na rachunkach bankowych ustalono następujące nieprawidłowości:

a) w 2022 r. w programie finansowo-księgowym konto 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia” nie wykazywało obrotów - w ewidencji dla jednostek, tj. ZEAJ, Szkoła, Szkoła

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 454, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 652, dalej rozporządzenie w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

Podstawowa Dzierążnia, Szkoła Podstawowa Stępcice, Przedszkole, Przedszkole nr 2 wskazano tylko BO (na dzień 1.01.2022 r.) i BZ (na dzień 31.12.2022 r.) w tej samej kwocie, tj. 73.479,92 zł, podczas gdy z ostatniego wyciągu bankowego nr 81 z dnia 31.12.2022 r. dla rachunku ZFŚS wynika saldo 94.494,43 zł. BO i BZ wynikające z konta 135 dla poszczególnych jednostek dotyczą 2021 r. Saldo wg WB nr 56 z dnia 31.12.2021 r. wynosi 73.526,40 zł. Różnica w kwocie 46,48 zł wynika z faktu, iż dla Żłobka na koncie 135 w programie VULCAN nie wprowadzono BO, a tym samym BZ roku 2022.

Na podstawie zestawień obrotów i sald za 2021 r. wszystkich jednostek ustalono, iż konto 135 wykazuje obroty, a zapisy wynikające z wyciągów bankowych ZFŚS dla ZEAJ ujmowano w ewidencji konta 135 każdej jednostki, które nie są właścicielami tego rachunku. Z bankowego potwierdzenia sald za 2022 r. oraz wyciągów bankowych wynika, iż właścicielem powyższego rachunku bankowego jest Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Jednostek w Działoszycach, do którego to rachunku w 2022 r. wystawiono 81 wyciągów bankowych.

Na podstawie zestawień obrotów i sald za 2022 r. ZEAJ oraz Szkoły ustalono, iż w obu jednostkach funkcjonuje konto 135. Sprawdzone, iż konto 135 występuje w księgach rachunkowych pozostałych jednostkach (z wyjątkiem MGOPS).

Powyższe wskazuje również na potwierdzenie przez jednostkę do Krakowskiego Banku Spółdzielczego w Krakowie nierealnych sald rachunków bankowych wg stanu na dzień 31.12.2022 r., co narusza art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości oraz iż nie zachowano ciągłości bilansowej, co narusza art. 5 ust. 1 ww. ustawy.

Równocześnie ustalono, iż ewidencję operacji dotyczących Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych prowadzono w podziale na poszczególne miesiące 2022 r. na koncie 135 z wykorzystaniem programu komputerowego Microsoft Excel, który pozwala na dokonywanie w dowolnym momencie modyfikacji zapisów w nim dokonanych. Program nie spełnia wymogów ustawy o rachunkowości oraz nie został przyjęty do stosowania w dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości jednostek.

Ewidencję prowadzono w podziale na 7 jednostek: ZEAJ, Szkoła, SP Dzierążnia, SP Stępcice, Przedszkole, Przedszkole nr 2, Żłobek (ZFŚS MGOPS prowadzony jest w Urzędzie), w której w jednym arkuszu kalkulacyjnym w poszczególnych kolumnach wskazywano datę, pod którą operacja nastąpiła z podziałem na jej rodzaj: wpływy i wypływy oraz dokonywano podsumowania miesiąca. Nie wskazywano poszczególnych dowodów księgowych stanowiących podstawę tych zapisów.

Sprawdzone na podstawie wydruku za styczeń 2023 r. (BO) i grudzień 2022 r. (BZ), iż saldo konta 135 prowadzonego w programie Excel wynosi ogółem 94.494,43 zł (ZEAJ 13.628,23 zł, Szkoła 37.643,65 zł, SP Dzierążnia 8.568,07 zł, SP Stępcice 15.578,34 zł, Przedszkole 12.701,50 zł, Przedszkole nr 2 4.658,50 zł, Żłobek 1.716,13 zł) i jest zgodne z ostatnim wyciągiem bankowym ZFŚS jednostki ZEAJ nr 81 z dnia 31.12.2022 r.

W 2023 r. ewidencja operacji wynikających z wyciągów bankowych ZFŚS prowadzona jest nadal przy użyciu arkusza kalkulacyjnego MS Excel.

Powyższe wskazuje również, iż wyciągi bankowe ZFŚS w 2022 r. i 2023 r. nie stanowiły dowodów księgowych będących podstawą zapisów w ewidencji księgowej w programie VULCAN.

b) z rachunku bankowego sum depozytowych (nr 55 8591 0007 0130 0026 0015 - konto 139) ZEAJ dokonywał zapłaty do ZUS składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy, zamiast z rachunku bieżącego jednostki. Ponadto z ww. rachunku ZEAJ dokonywał zapłaty ww. składek stanowiących zobowiązania innych jednostek obsługiwanych przez ZEAJ (Szkoła, SP Stępcice, SP Dzierążnia i Przedszkole w Działoszycach), po wcześniejszym zasileniu ww. rachunku środkami finansowymi przez te jednostki. Sytuacja ta miała miejsce do dn. 3.03.2023 r. Kolejne zapłaty

dokonywane były z poszczególnych rachunków bankowych ww. jednostek i ZEAJ (konto 130 wg klasyfikacji).

Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania konta 139 „Inne rachunki bankowe” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

c) w 2022 r. w ewidencji księgowej ZEAJ nie ujęto żadnego z 8 wyciągów bankowych do rachunku bankowego nr 61 8591 0007 0130 0000 0026 0013 „Rachunek innych funduszy specjalnego przeznaczenia”, którego posiadaczem jest ZEAJ, co wskazuje na nierzetelne prowadzenie ewidencji księgowej. Obroty wyniosły ogółem 44,03 zł, z czego kwota 0,03 zł dotyczyła odsetek dopisanych przez bank na koniec poszczególnych miesięcy, a kwota 44,00 zł dotyczyła wpłat rodziców uczniów Szkoły Podstawowej za wydanie duplikatu świadectwa oraz 2 wtórników. Kwota odsetek została przekazana na rachunek bankowy Gminy w dn. 30.12.2022 r. Kwota dochodów została przekazana na rachunek dochodów własnych Szkoły w dn. 8.09.2022 r. - operacja została ujęta tylko w ewidencji księgowej Szkoły na stronie Wn konta 132-01 w korespondencji ze stroną Ma konta 761 „Pozostałe koszty operacyjne”.

d) saldo wg ostatniego wyciągu bankowego nr 90 dla rachunku bieżącego Szkoły z dnia 30.09.2023 r. wynosi 188.503,39 zł, podczas gdy w ewidencji księgowej na koniec września 2023 r. konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” wykazuje saldo Wn 188.255,89 zł -różnica wynosi 247,50 zł.

e) saldo wg ostatniego wyciągu bankowego nr 124 dla rachunku dochodów własnych Szkoły z dnia 31.12.2022 r. wynosi 0,00 zł, podczas gdy w ewidencji księgowej na koniec grudnia 2022 r. konto 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych” wykazuje saldo Ma 140,92 zł. Inwentaryzacja środków na rachunku bankowym wg stanu 31.12.2022 r. drogą przesłania potwierdzenia sald do Krakowskiego Banku Spółdzielczego o/Działoszyce nie ujawniła powyższej rozbieżności, co świadczy o niepowiązaniu przeprowadzonej inwentaryzacji środków pieniężnych z zapisami ksiąg rachunkowych. Środki pieniężne na rachunkach bankowych winny być weryfikowane z prowadzoną ewidencją na bieżąco przy księgowaniu wyciągów bankowych, natomiast na koniec roku obrachunkowego dodatkowo porównane z wysyłanymi przez Bank zawiadomieniami o saldach środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych prowadzonych dla jednostki.

Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Powyższe wskazuje, iż księgi rachunkowe nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego, nie są prowadzone rzetelnie, co narusza art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Nieprawidłowość narusza również zasady funkcjonowania kont zespołu 1 „Środki pieniężne i rachunki bankowe”, określone w załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

W zakresie poprawności formalnej dowodów księgowych ustalono następujące nieprawidłowości:

a) w 2022 r. dowody księgowe zatwierdzały do wypłaty prawidłowo kierownik jednostki. Jednakże na części dowodów brak jest podpisu na pieczęci potwierdzającej zatwierdzenie danego dowodu do wypłaty. W 2023 r. dowody księgowe nie były zatwierdzane do zapłaty – na pieczęci umieszczanej na dowodach brak podpisu.

Ustalono również, iż dowody księgowe Szkoły (faktury, rachunki, listy płac) w okresie od stycznia do września 2022 r. włącznie zatwierdzały do zapłaty (poza nielicznymi przypadkami zatwierdzania przez Dyrektora Szkoły), ówczesny Kierownik ZEAJ, tj. kierownik jednostki obsługującej. Dokumenty księgowe Szkoły powinny być zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora Szkoły jako kierownika jednostki obsługiwanej. Od października do grudnia 2022 r. dowody księgowe Szkoły nie są zatwierdzane do zapłaty. W 2023 r. dowody księgowe (z wyjątkiem dowodów za styczeń, które

zatwierdził Dyrektor Szkoły) nie były zatwierdzane do zapłaty – na pieczęci umieszczonej na dowodach brak podpisu.

Nieprawidłowość narusza art. 10a i 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i art. 53 ust. 1 i ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

b) dowody księgowe dokumentujące operacje gospodarcze - faktury, rachunki, wyciągi bankowe dotyczące 2022 r. nie posiadają dekretacji. Dowody w 2023 r. były opatrzone pieczęciami „Sprawdzono pod względem merytorycznym”, „Sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym” oraz posiadały pieczęć dotyczącą zatwierdzenia do zapłaty – jednakże żadna z pieczęci nie została opatrzona podpisem osoby, która winna dokonać wstępnej kontroli i zatwierdzenia do wypłaty.

c) dowody w 2022 r. i w 2023 r. nie posiadały nadanego numeru pozwalającego na ustalenie, pod którą pozycją dowód został ujęty w ewidencji księgowej. Taki sposób dokumentowania zapisów w księgach rachunkowych uniemożliwia identyfikację dowodów księgowych i porównanie zapisów w ewidencji księgowej z dowodami źródłowymi stanowiącymi podstawę zapisu na wszystkich etapach przetwarzania danych. Powyższe potwierdza również, iż księgi rachunkowe prowadzono w sposób niesprawdzalny.

Nieprawidłowości opisane w pkt b) i c) naruszają art. 20 ust. 1 i 2, art. 21 ust. 1 pkt 6, art. 22 ust. 1 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Ujmowanie w ewidencji tak opisanych dowodów księgowych wskazuje również na brak procedur kontroli dowodów księgowych pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym przed ujęciem ich w ewidencji księgowej. Każdy dowód księgowy przed jego opisem, zadekretowaniem i zaksięgowaniem winien być poddany powyższej kontroli. Fakt dokonania kontroli dowodów winien być potwierdzony podpisem przez uprawnioną osobę dokonującą tej kontroli. Zakres i procedury kontroli winny być ustalone przez kierownika jednostki w instrukcji obiegu i kontroli dowodów. Kierownik jednostki nie uregulował zasad obiegu dokumentacji księgowej, nie wskazano tym samym m.in. kto, kiedy i jak ma wykonać każdą z ww. kontroli. Wykaz osób upoważnionych do kontroli formalnej, rachunkowej powinien znaleźć się w załączniku do instrukcji obiegu i kontroli dokumentów.

W zakresie realności i poprawności sald konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ustalono, iż zapisy na koncie 201 i 221 prowadzono w sposób nierzetelny:

- Szkoła:

a) na koncie 201 (dotyczy kont wg analityki prowadzonej dla kontrahenta: 6621556820, 6590000670) ujmowano zapłatę bez wcześniejszego przypisu faktury VAT na stronie Ma konta 201 w korespondencji z kontem zespołu „4”), co spowodowało iż konta te wykazywały na dzień 31.12.2022 r. nierzeczywiste nadpłaty (saldo Wn),

b) na koncie 201 (dotyczy kont wg analityki: 6621824634) ujmowano przypis not obciążeniowych za wyżywienie, natomiast wpływ środków za noty ujmowano na koncie 201 wg innego kontrahenta (dotyczy: 201-6621817605),

c) na koncie 201 na dzień 31.12.2022 r. wg analityki 6621817597 saldo Ma wynosiło 5.762,00 zł zamiast 0,00 zł oraz wg analityki 6621824479 saldo Ma wynosiło 2.709,00 zł zamiast 0,00 zł. Powyższe powstało w wyniku ujęcia na stronie Ma tych kont 201 zapłaty za wystawione noty księgowe za wyżywienie, które nie zostały na ww. kontach 201 przypisane.

W konsekwencji w 2022 r. na koncie 201 wykazano wartość zobowiązań co najmniej na kwotę 11.347,00 zł, które nie stanowiły faktycznych zobowiązań, ponieważ treść operacji wskazywała na

należności, które zostały uregulowane, a nie wykazano kwoty zobowiązania 648,77 zł, które zostało skompensowane nierzeczywistą nadpłatą; na koncie 201 wykazano wartość nadpłat co najmniej na kwotę 9.994,55 zł, które nie stanowiły nadpłat, bowiem kwota 5.900,00 zł stanowiła należność, a kwota 4.094,55 zł została w 2022 r. uregulowana.

Powyższe wskazuje, iż część sald analitycznych konta 201, tj. 201-6621556820, 201-6590000670, 201-6621824634, 201-6621817597, 201-6621824479, 201-6621817605 jest nierzeczywista (saldy nie odzwierciedlają stanu faktycznego, wskazują na inną treść).

- ZEAJ:

a) na koncie 201 wg analityki 7162600716 na dzień 31.12.2022 r. saldo Ma wynosiło 35.700,06 zł zamiast 0,00 zł. Powyższe powstało w wyniku ujęcia na stronie Ma konta zobowiązań, które były zobowiązaniami Szkoły i zostały uregulowane przez Szkołę.

b) na koncie 201 wg analityki 8130268082 na dzień 31.12.2022 r. saldo Ma wynosiło 21.570,19 zł zamiast 6.150,30 zł oraz wg analityki 9462593855 saldo Ma wynosiło 20.716,41 a powinno wykazywać saldo Wn w kwocie 163,16 zł. Powyższe powstało w wyniku ujmowania na stronie Ma tych kont wpływu środków tytułem zapłaty za noty obciążeniowe za energię elektryczną. Przypis tych not ujmowano prawidłowo na stronie Wn konta 221.

c) konto 221-01 na dzień 31.12.2022 r. prowadzone dla kontrahenta o nr 6621817611 wykazuje stan należności (saldo Wn) w kwocie 2.087,61 zł oraz dla kontrahenta o nr 6621817605 stan należności (saldo Wn) w kwocie 34.211,85 zł, tymczasem stan faktyczny wskazuje, że należności te zostały uregulowane 2022 roku w związku z czym salda ww. kont winny wynosić 0,00 zł.

d) na koncie 201 wg analityki 6621825378 na dzień 30.09.2023 roku widnieje nadpłata w wysokości 39.783,36 zł. Zgodnie ze stanem faktycznym kwota ta powinna stanowić zobowiązanie roku 2022.

Powyższe wynika z faktu iż faktury VAT nr 1/11/2022 z dn. 30.11.2022 r. na kwotę 22.299,84 zł oraz nr 1/12/2022 z dnia 31.12.2022 r. na kwotę 17.483,52 zł za dowóz dzieci do szkół w Działoszycach i Dzierżni w listopadzie i grudniu 2022 r., które wpłynęły do ZEAJ w dniu 13.01.2023 r. nie zostały ujęte w ewidencji księgowej (Wn 402 i Ma 201) roku 2022 ani 2023, czym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. W dniu 30.01.2023 roku na koncie 201-6621825378 ujęto jedynie zapłatę za ww. faktury, co spowodowało powstanie nadpłaty na koncie.

W konsekwencji w 2022 r. na koncie 201 wykazano wartość zobowiązań co najmniej na kwotę 71.999,52 zł, które nie stanowiły zobowiązań tej jednostki, natomiast nie wykazano faktycznych zobowiązań na kwotę co najmniej 39.783,36 zł; na dzień 31.12.2022 r. na koncie 221 wykazano wartość należności pozostałych do zapłaty co najmniej na kwotę 36.299,46 zł, które nie stanowiły należności do zapłaty z uwagi na ich uregulowanie w roku 2022. W 2023 r. na koncie 201 wykazano nadpłaty co najmniej na kwotę 39.783,36 zł, pomimo że nie stanowiły one nadpłat i były zobowiązaniem roku 2022.

Na dzień 31.12.2022 r. w jednostce nie przeprowadzono inwentaryzacji drogą weryfikacji sald konta 201 i 221, która winna ujawnić ustalone powyżej rozbieżności pomiędzy zapisami ewidencji księgowej a dokumentami źródłowymi, z których salda wynikają, co narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Nie dokonano również inwentaryzacji na dzień 31.12.2022 r. w jednostce ZEAJ oraz w Szkole w drodze weryfikacji pozostałych należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych.

Z ustaleń kontroli wynika, iż salda ww. kont na dzień 31.12.2022 r. były nierealne, co wskazuje iż salda zostały przeniesione na dzień 1.01.2023 r. również jako nierealne. Brak analizy prawidłowości sald kont 201 i 221 przez pracowników jednostki ZEAJ w 2023 r. oraz możliwość dokonywania błędnych księgowania w trakcie 2023 r. powoduje, iż salda te mogą również na dzień 31.12.2023 r. być niepoprawnie ustalone i w takim stanie stanowić bilans otwarcia tych kont na dzień 1.01.2024 r. Powyższe nieprawidłowości naruszają art. 24 ust. 2, art. 4 ust. 2, art. 28 ust. 1 pkt 8 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania kont 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

W zakresie sporządzania sprawozdań ZEAJ oraz Szkoły stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki ZEAJ i Szkoły za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. oraz sprawozdanie Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku na rachunku o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do końca 4 kwartału 2022 r. Szkoły, sporządzono w dniu 07.02.2023 r., zamiast do dnia 01.02.2023 r., co narusza terminy określone w załączniku nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

b) na objętych kontrolą sprawozdaniach ZEAJ oraz Szkoły sporządzanych za okres 2022 roku, tj. m.in.:

- budżetowych - Rb-28S, Rb-27S,
- z operacji finansowych - Rb-N, Rb-Z,
- finansowych – bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu

w pozycji „Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej” widnieje „Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyce” zamiast jednostki, której dotyczy to sprawozdanie.

c) Powyższe narusza odpowiednio § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, § 10 ust. 4 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych i § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

d) na dzień 31 grudnia 2022 r. objęte kontrolą jednostki sporządziły Sprawozdania finansowe, tj. bilans, rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy), zestawienie zmian w funduszu jednostki oraz informację dodatkową. Sprawozdania sporządzono z datą 31.01.2023 r., natomiast zatwierdzono w programie SIO Bestia w dniu 28.04.2023 r. zamiast do dnia 31.03.2023 roku, co narusza termin określony w § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Ponadto stwierdzono, że sprawozdania te zostały podpisane przez Specjalistę ds. płac i księgowości, zamiast przez Głównego Księgowego, co narusza § 33 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz przepisy art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto stwierdzono, że:

- Dyrektor ZEAJ sprawujący swą funkcję do 31.10.2022 r. nie sporządził planu finansowego jednostki na 2022 r., co narusza art. 11 ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- w jednostce nie wprowadzono regulaminu pracy określającego porządek wewnętrzny i rozkład czasu pracy w sposób zapewniający obywatelom załatwianie spraw w dogodnym dla nich czasie, co narusza art. 42 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych,

– obowiązujące w 2022 roku zasady (polityki) rachunkowości jednostek obsługiwanych przez ZEAJ zostały wprowadzone przez Dyrektorów tych jednostek zamiast przez Dyrektora ZEAJ, co narusza art. 53 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości oraz z art. 10c ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, z których wynika, że powierzenie w drodze uchwały wspólnej obsługi z zakresu rachunkowości oznacza powierzenie w jej ramach in. zadań związanych z ustaleniem w formie pisemnej zasad (polityki) rachunkowości danej jednostki.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponoszą odpowiednio poszczególne osoby pełniące funkcję Dyrektora ZEAJ.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Ustalić rzetelny stan kont księgowych, aktywów i pasywów poszczególnych obsługiwanych jednostek, tak aby odzwierciedlały stan rzeczywisty, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Wyniki ustalenia rzetelnego stanu ująć w księgach rachunkowych.
2. Księgi rachunkowe zamykać nie później niż w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy, stosownie do § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z art. 12 ust. 2 pkt 1 i art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości. Dokonać zamknięcia ksiąg rachunkowych 2022 i 2023 roku.
3. Na stanowisku Głównego Księgowego zatrudniać pracownika zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz postanowieniami regulaminu organizacyjnego ZEAJ.
4. Ewidencją środków z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych prowadzić odrębnie dla każdej obsługiwanej jednostki na odrębnych rachunkach bankowych w sposób uniemożliwiający dokonywania i modyfikacji zapisów, stosownie do art. 13 ust. 5, art. 23 ust. 1 i ust. 5 i art. 71 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze art. 9 i art. 12 ustawy z dnia 4 marca 1994 o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹³.
5. Celem rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej jednostki, w księgach rachunkowych oraz sprawozdaniach finansowych rzetelnie ujmować operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną i rzeczywistym przebiegiem, stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:
 - zapisów na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki - dochody” i 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych” dokonywać w pełnej zgodności z wyciągami bankowymi, tak by zapisy

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 288

- odzwierciedlały stan rzeczywisty oraz umożliwiały prawidłowe wykazanie danych w sprawozdaniach,
- zapłatę za fakturę VAT ujmować w ewidencji po uprzednim dokonaniu przypisu faktury (na koncie 201 i kontaktach zespołu „4”) oraz wg właściwego kontrahenta;
 - w księgach rachunkowych ujmować wszystkie należności - w tym z tytułu not obciążeniowych dotyczących kosztów wychowania przedszkolnego, celem odzwierciedlenia w nich stanu rzeczywistego, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze obowiązek ewidencjonowania w księgach rachunkowych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
6. Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych stwierdzających rzeczywiste dokonanie operacji gospodarczej oraz spełniających wymogi formalne określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, stosownie do art. 20 ust. 2 i ust. 3, art. art. 22 ust. 1 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
 7. Dowody księgowe do zapłaty zatwierdzać przez kierownika danej jednostki, mając na uwadze art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 53 ust. 1 i ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
 8. Przeprowadzać na ostatni dzień roku budżetowego rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, a przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy udokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
 9. Sprawozdania budżetowe sporządzać w terminach określonych w załączniku nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
 10. Sprawozdania budżetowe oraz z operacji finansowych sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz wykazywać dane wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
 11. Sprawozdanie finansowe sporządzać w terminie 3 miesięcy od dnia, na który zamyka się księgi rachunkowe – czyli do 31 marca roku następnego, stosownie do § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
 12. Przestrzegać obowiązku podpisywania sprawozdań finansowych przez Głównego Księgowego, zgodnie z § 33 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
 13. Pracowników samorządowych zatrudniać na podstawie umowy o pracę, stosownie do art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych. Naboru kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze dokonywać zgodnie z art. 11-15 ustawy o pracownikach samorządowych.
 14. Przestrzegać kompetencji Dyrektorów obsługiwanych jednostek do przyznawania świadczeń pieniężnych dla ich pracowników oraz do zatwierdzania do wypłaty wydatków objętych planami finansowymi poszczególnych jednostek, stosownie do art. 3 ustawy Kodeks pracy oraz art. 10c ustawy o samorządzie gminnym.

15. Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę ustalać na zasadach określonych w obowiązującym w jednostce regulaminie wynagradzania.
16. Wystąpić do Głównego Księgowego ZEAI o dobrowolny zwrot nienależnie pobranej części wynagrodzenia, a w przypadku odmowy zwrotu, bezpodstawnie wydatkowaną kwotę wyegzekwować od osób odpowiedzialnych za naliczenie i wypłatę na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.
17. Wypłaty wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy dokonywać w wysokości określonej w umowie, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
18. Zapewnić sporządzanie oraz zatwierdzenie przez dyrektora danej jednostki planu finansowego jednostki, stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.
19. Wprowadzić regulamin pracy jednostki określający porządek wewnętrzny i rozkład czasu pracy w sposób zapewniający obywatelom załatwianie spraw w dogodnym dla nich czasie, stosownie do art. 42 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych.
20. Dla każdej z jednostek obsługiwanych ustalić w formie pisemnej odrębne zasady (politykę) rachunkowości, dostosowane do faktycznych potrzeb tych jednostek, stosownie do art. 4 ust. 3 i ust. 5, art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz art. 53 ust. 1 i ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pani Dyrektora zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tegoż Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach

Damian Grzelka

Do wiadomości:

Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyce